

Verslag van vergadering van de commissies Zorg, Cultuur & Welzijn in de provincie Utrecht van 16 juni 2003 in het Provinciehuis te Utrecht

Aanwezig : mevr. drs. A.J. Dekker (voorzitter), J.G.P. van Bergen (gedeputeerde), dr. J. Streng, W. de Niet (CDA), mevr. P. Pieper-Hagen (CDA), mevr. A.H. Raven (CDA), drs. J.P. Overbeek (PvdA), mr. J.G.M. Reerink (PvdA), drs. W. Bos (PvdA), drs. J.F.M. Gaillard (VVD), S.J. Klarenbeek (VVD), H. Hooijer (VVD), drs. B. Nugteren (GL), mevr. G.B. van Keulen-Saenger (D66), C.J. van Kranenburg (CU), mevr. A.E. Melse-Barten (SP), dr. R. Bisschop (SGP), J.D.A. Boeschoten (LPF), R.E. De Vries (D66),

Gasten: G. Swillens, Chr. Wiersma

Ambtelijke ondersteuning: mevr. drs. J.J.C. Stam (adj. griffier) mevrouw N. Brummer, notuliste Voorneman Van Weerd., mevr. M. Bekkenkamp MScOH, drs. P. Laban, drs. A. Vernooij, G. den Uijl MPA, A. Uijlenhoet, mevr. drs. E. van de Pers.

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet alle aanwezigen van harte welkom.

2. Mededelingen

Op 25 augustus a.s. om 18.00 uur vindt een werkbezoek plaats aan Kasteel Amerongen. Aansluitend is een vergadering gepland in een van de bijgebouwen. Er wordt een eenvoudige maaltijd verzorgd. (*Het werkbezoek aan Kasteel Amerongen start om 19.00 uur*)

3. Rondvraag

Er zijn geen vragen voor de rondvraag.

4. Modernisering Bibliotheekwerk

De heer Van Bergen geeft een inleiding op het onderwerp. Vanavond wordt een informatieve bijeenkomst gehouden voor de vele nieuwe commissieleden. Het bibliotheekwerk is ook een nieuw onderwerp voor de heer Van Bergen. Er loopt een discussie over de vernieuwing en de modernisering van de bibliotheken. De PBC heeft hierin een andere rol gekregen. Het ombouwproces moet waargemaakt worden. Vanavond zullen er drie presentaties gegeven worden door de volgende mensen:

- de heer Pieter Laban, de nieuwe provinciale projectleider; hij is tevens projectleider bij het Ureka project.
- de heer Wiersma, de nieuwe directeur van de PBCU.
- de heer Swillens, burgemeester van Wijk bij Duurstede en onafhankelijk voorzitter van de stuurgroep bibliotheekvernieuwing.

Presentatie van de heer P. Laban zie bijlage.

Vragen naar aanleiding van de presentatie van de heer Laban:

Mevrouw Raven vraagt zich af of er geen gebruik meer wordt gemaakt van de diensten van Twijnstra Gudde. De heer Van Bergen antwoordt dat Twijnstra Gudde als externe projectleider aan dit project verbonden is en de heer Laban als interne projectleider.

De heer Van Kranenburg vraagt of het mogelijk is om de presentatie van de heer Laban uitgeprint te ontvangen. De voorzitter merkt op dat hiervoor gezorgd zal worden.

Presentatie van de heer Chr. Wiersma

Sinds 1 maart 2003 is de heer Wiersma directeur van de PBCU. Hij heeft 25 jaar ervaring in de wereld van de bibliotheek. Hij is van mening dat een bibliotheek een plaats in de samenleving verdient en dat deze een belangrijke maatschappelijke kwaliteit bezit.

Bibliotheken hebben met zeer veel veranderingen te maken. De rol van het boek is in de loop der jaren veranderd. Het boek is zijn monopoliepositie kwijtgeraakt. Bibliotheken moeten zich ontwikkelen in de richting van de huidige informatievoorziening. De PBCU streeft naar versterking van de culturele functie bij de bibliotheken van de PBC. Ook de ontmoetingsfunctie van bibliotheken is belangrijk.

De bereidheid tot samenwerking tussen de bibliotheken in de provincie Utrecht is laag. Dit heeft een historische reden. De PBC in Utrecht heeft jaren lang niet goed gefunctioneerd, waardoor veel bibliotheken zijn weggegaan. Daarnaast heeft de provincie Utrecht een laag subsidie niveau voor bibliotheken gehad.

De stand van zaken op dit moment tussen de bibliotheken in de provincie Utrecht:

- Er is meer samenwerking onderling;
- Er wordt gewerkt aan een betere PBC;
- Door de provincie worden veel investeringen gepleegd;
- De subsidies liggen op een hoger niveau.

Door de modernisering wordt de historische positie van de PBCU afgebroken. De PBCU is een serviceorganisatie van en voor het netwerk van Utrechtse bibliotheken. De huidige taak van de PBCU is de transformatie naar een serviceorganisatie te realiseren. Hierbij zullen drie aandachtspunten centraal staan:

- De bedrijfsvoering, hieronder wordt verstaan P&O en Financiën;
- ICT, een goed werkend netwerk tussen de aangesloten bibliotheken;
- De profilering van bibliotheken naar de samenleving.

Vragen naar aanleiding van de presentatie van de heer Wiersma:

Mevrouw Pieper vraagt of er bij de samenwerking tussen de bibliotheken een taak is voor de provincie of voor de gemeentes. De heer Wiersma antwoordt hierop dat het hier gaat om een samenspel tussen de provincie en de gemeentes. Wel moet duidelijk gedefinieerd worden wat de taak van de provincie hierbij is. Het netwerk is een taak van de provincie, zowel inhoudelijk als financieel. Ook de profilering is een duidelijk provinciale taak.

De heer Overbeek vraagt waarom 30 min-gemeentes zijn weggegaan bij de PBCU. De heer Wiersma antwoordt dat deze gemeentes van mening waren dat de dienstverlening zo slecht was, dat zij hier geen gebruik van wensten te maken.

Presentatie de heer G. Swillens.

Vragen naar aanleiding van de presentatie van de heer Swillens

Mevrouw Raven vraagt of alle bibliotheken in de provincie met het nieuwe plan meedoen. De heer Swillens antwoordt dat in principe alle bibliotheken meedoen.

Mevrouw Raven vraagt wat de stand van zaken is tussen de PBC en de GBU nadat in februari 2002 een fusie niet is doorgegaan. Is de Universiteitsbibliotheek ook aangesloten bij de PBC? De heer Swillens antwoordt dat de GBU deel uitmaakt van het netwerk. De Universiteitsbibliotheek nog niet. De heer Wiersma vult aan dat de Universiteitsbibliotheek geen bestuurlijke partner is. Op termijn zal samenwerking tussen de PBC en de Universiteitsbibliotheek zeker gewenst zijn. De heer Laban merkt op dat vanuit het Ureka-project contacten onderhouden worden met de Universiteitsbibliotheek.

Mevrouw Pieper vraagt bij wie bij het vernieuwingsproces de verantwoordelijkheid draagt. De heer Van Bergen antwoordt dat de provincie voor het vernieuwingsproces een stuurgroep in het leven heeft

geroepen. Deze stuurgroep wordt ondersteund door Twijnstra Gudde. De stuurgroep werkt in opdracht van de provincie.

Aansluitend vraagt mevrouw Pieper wie een overzicht heeft over de financiën. De heer Van Bergen antwoordt dat de middelen vanuit de stuurgroep worden gecontroleerd. Alle betrokken partijen hebben gezamenlijk overleg in de stuurgroep.

Mevrouw Raven merkt op dat het vorige college heeft toegezegd dat de commissie elke twee maanden geïnformeerd zou worden over de ontwikkelingen bij de PBCU. Zij is van mening dat de commissie een duidelijk beeld moet krijgen waar de gelden voor nodig zijn en waar ze aan besteed worden. De heer Van Bergen antwoordt dat de PBCU wordt omgebouwd naar een serviceorganisatie. De heer Van Bergen en de heer Swillens zullen hierover overleg plegen. De commissie zal worden geïnformeerd.

De heer Nugteren vraagt zich af wat het beoogde resultaat voor de provincie is. Hij is van mening dat de toegankelijkheid zeer belangrijk is. Daarnaast moet een minimum programma ontwikkeld worden in samenwerking met de bibliotheken. Er moet financieel meer inzicht komen. Wellicht is het gereserveerde bedrag van 1 miljoen euro niet voldoende. De heer Nugteren vindt dat de betrokken partijen niet voldoende tot elkaar genaderd zijn.

De heer Van Bergen antwoordt dat het eindresultaat zeer helder moet zijn. Voor alle betrokken partijen moet het duidelijk zijn wat het resultaat zal zijn en wat hiervan de kosten zullen zijn. Aan alle bibliotheken is het advies gegeven om ook de lokale politiek bij deze problematiek te betrekken. De modernisering van de bibliotheken is niet alleen de verantwoordelijkheid van de provincie. De heer Swillens benadrukt dat de bibliotheken autonoom zijn. Zij beslissen zelf of zij met dit project meedoen of niet.

De voorzitter merkt op dat dit onderwerp regelmatig voor bespreking op de agenda van deze commissie zal terugkeren. Zij bedankt alle sprekers.

5. Kruisning tussen De Linie en Limes

De heer van Bergen geeft aan dat er wordt gesproken over de Hollandse Waterlinie. De waterlinie is opgedeeld in projectenveloppen. De provincie Utrecht is verantwoordelijk voor onder andere de enveloppen Rijnauwen & Vechten en Vechtstreek Zuid. Vanavond wordt er naar een specifiek onderdeel van de linie gekeken. In het kader van het Agenda 2010-project zal Mevr. Marijke Bekkenkamp een presentatie houden over Fort bij Vechten. Aansluitend zal de heer Alfons Vernooij een presentatie houden over het AIC.

Presentatie Mevr. Bekkenkamp. De sheets zijn ter vergadering uitgereikt..

Vragen van de commissieleden naar aanleiding van de presentatie van Mevr. Bekkenkamp:

Mevr. Pieper vraagt of er contact is gezocht met Rijkswaterstaat om de voorgestelde oplossingen in het kader van de bereikbaarheid te bespreken. Mevr. Bekkenkamp antwoordt dat dit in dit stadium nog niet is gebeurd. Er zijn nog geen toezeggingen gedaan op dit gebied.

Mevr. Van Keulen vraagt zich af of de Meerenveldseweg nog aantrekkelijk zal zijn voor fietsers na de aanpassingen voor wat betreft de bereikbaarheid van Fort Vechten. Mevr. Bekkenkamp antwoordt dat er nu al druk verkeer is op de Meerenveldseweg in verband met het golfterrein, maar dat in een nog uit te voeren nader onderzoek de problemen geïnventariseerd zullen worden. Daarnaast zal de Marsdijk voor wat betreft autoverkeer worden ontzien.

De heer De Niet merkt op dat in het Fort een hoge vochtigheidsgraad bestaat. Wat is het kostenplaatje om het Fort rendabel te maken voor het voorgestelde plan? Mevr. Bekkenkamp antwoordt dat het Nationaal Projectbureau een berekening per gebouw heeft gemaakt. Voor het totale Fort zou dit uitkomen op 8 miljoen euro, maar dit is uitdrukkelijk niet het plan. Diverse gebouwen zijn al aangepast en bij diverse gebouwen is het niet noodzakelijk dat ze aangepast worden. Voor het gebouw dat aangepast dient te worden voor het liniecentrum worden de kosten geraamd op 800.000 euro.

Mevr. Pieper vraagt wat de kosten zijn voor het archeologisch depot. Mevr. Bekkenkamp antwoordt dat nog niet bepaald is waar het AIC zal komen, maar dat de kosten voor het restaureren van het Reduit bijvoorbeeld geschat zijn op 2 à 3 miljoen euro.

De heer Nugteren vraagt hoeveel bezoekers op het Fort Vechten verwacht worden. Mevr. Bekkenkamp merkt op dat dit op ongeveer 100.000 mensen per jaar is geschat. Met name de streekfunctie is hierbij erg belangrijk.

Is er rekening gehouden met de parkeergelegenheid voor dit aantal bezoekers? Mevr. Bekkenkamp antwoordt dat voor het normaal bezoekersaantal 50 tot 60 parkeerplaatsen voldoende is. Bij festiviteiten is er echter een groter aantal noodzakelijk.

De heer Klarenbeek vraagt of een haalbaarheidsstudie is uitgevoerd. Hij is van mening dat de aankoop van externe grond problemen kan veroorzaken. Mevr. Bekkenkamp antwoordt dat een haalbaarheidsstudie is uitgevoerd. De landonteigening is hierin echter nog niet opgenomen. Dit hoort in het nader onderzoek dat moet plaatsvinden naar de aanleg van een weg.

De heer Van Kranenburg vraagt of er overleg is geweest met de instanties over de bereikbaarheid met het openbaarvervoer. Mevr. Bekkenkamp antwoordt hierop dat de huidige situatie voor wat betreft het openbaarvervoer slecht is. Er bestaan wel plannen voor verbetering. Alleen zal er pas overleg met de busmaatschappijen tot stand komen zodra er definitieve besluiten zijn genomen.

De heer Bisschop vraagt of er inzicht is in de opbrengsten van de exploitatie van het Fort. Mevr. Bekkenkamp antwoordt dat in dit stadium nog geen financieel plaatje van het project aan de commissie wordt aangeboden. Dit komt pas in een later stadium.

Mevr. Pieper vraagt zich af of er gelijke projecten worden ontwikkeld in andere provincies. Mevr. Bekkenkamp antwoordt dat dit inderdaad het geval is. In de provincie Utrecht worden 4 projecten ontwikkeld. In totaal zijn er 20 projecten verdeeld over 5 provincies.

De heer Streng merkt op dat er wordt gerekend op een financiële bijdrage van het Rijk. Daarnaast zal gekeken worden naar het ontwikkelen van initiatieven op het gebied van bijvoorbeeld de woningbouw.

Presentatie de heer Vernooij zie bijlage.

Vragen van de commissieleden naar aanleiding van de presentatie van de heer Vernooij:

Mevr. Pieper merkt op dat de collectie van de provincie Utrecht cultureel erfgoed betreft. Zij vraagt zich af wat het AIC te bieden heeft. De heer Vernooij antwoordt dat het hier concept 'Collectie Utrecht' hier breder is opgevat en ook het onroerende erfgoed betreft.

De heer Nugteren vraagt of het AIC plannen heeft om het gebied op te graven. De heer Vernooij antwoordt dat hierover aftastend gesprekken gevoerd worden met de ROB. De eerdere opgravingen bij het Romeinse castellum Vechten kunnen een argument zijn om ook (her-)opgravingen uit te voeren en daarmee de resten van het castellum zichtbaar te maken. De heer Vernooij benadrukt dat het belangrijk is om het publiek op het terrein zelf te informeren.

De heer De Vries vraagt of de 500.000 euro die gereserveerd zijn voor het PAC worden aangewend voor Fort bij Vechten. De heer Van Bergen antwoordt dat dit geld nog niet is besteed. In het coalitieakkoord is 200.000 euro opgenomen voor de exploitatie van het PAC.

De heer Klarenbeek vraagt zich af of het noodzakelijk is dat het archeologisch depot en de publieksfuncties van het AIC zich op dezelfde locatie bevinden. De heer Bos vraagt waarom de opslag van archeologische vondsten gerealiseerd wordt in een uniek object als Fort bij Vechten. Hij is van mening dat dit alleen voor publieksdoeleinden gebruikt dient te worden.

De heer Vernooij antwoordt dat het functioneler is voor het geven van toelichtingen als het AIC, het depot, de gebruikers en het publiek zich op één locatie bevinden.

De heer Van Kranenburg vraagt of het AIC een wettelijke verplichting heeft om toegankelijk te zijn voor het publiek. De heer Vernooij antwoordt dat dit op dit moment nog niet verplicht is. In de nieuwe Monumentenwet zal dit echter wel worden opgenomen.

Mevr. Melse merkt op dat zij van mening is dat het beter is om de Linie en de Limes niet gezamenlijk op één locatie aan het publiek te tonen. Volgens haar zijn dit twee compleet verschillende zaken.

In de Leidse Rijn heeft de opgraving van het schip een grote aantrekkingskracht. De heer Bos heeft het idee dat de aantrekkingskracht van dit schip wellicht groter is dan de aantrekkingskracht van de Limes. Is het niet verstandig om de vondsten van de Limes en het opgegraven schip op één locatie aan het publiek te tonen?

Mevr. Pieper vraagt aansluitend of er overleg is geweest met de stad Utrecht hierover.

De heer Nugteren is echter van mening dat de Linie wel met de Limes gecombineerd kan worden. Een voorwaarde is echter wel dat er een heldere formulering van het doel en de beoogde uitwerking moet zijn.

De heer De Vries vraagt wat de argumenten van het college zijn geweest om voor Fort bij Vechten te kiezen. Hij is van mening dat er in dit plan te veel gestapelde functies zijn bij Fort bij Vechten.

De heer Van Kranenburg ziet bij de Limes mogelijkheden voor de provincie Utrecht, maar ook voor de provincie Gelderland en Noord Holland. Daarnaast is hij van mening dat er zeer goed nagedacht moet worden over de aantasting van de natuurwaarde in dit plan. Het opgraven van de Limes moet zeker niet gedaan worden vanuit een toeristisch oogpunt.

De heer Bisschop benadrukt dat een goede afstemming met de stad Utrecht voor hem een punt van zorg is. Hij is van mening dat de kruising van de Linie met de Limes wel op zijn plaats is.

De heer Reerink vraagt of de doelgroepen voor het Fort ten opzichte van de doelgroepen voor archeologische vondsten niet te ver uit elkaar liggen.

De heer Van Bergen beantwoordt de vragen van de commissieleden:

- Bij de vorige bijeenkomst van het Agenda 2010 project is gekozen voor Fort bij Vechten. Het betreft hier een unieke combinatie tussen de Waterlinie en de Limes. Er is juist uitdrukkelijk gekozen voor het combineren van diverse doelgroepen.
- Het college zal een programma van eisen aan de commissie aanbieden in het kader van de haalbaarheid van dit project. Hierin zal ook de financiële kant van het project opgenomen zijn.
- De provincie Utrecht en de stad Utrecht hebben over dit project goed overleg. De heer Streng is bij dit overleg betrokken.
- Er zijn meer interessante locaties langs de Linie die op Fort bij Vechten belicht zouden kunnen worden. Hierbij moet een goede afweging gemaakt worden.

De heer Van Bergen zegt toe dat als er nadere informatie is, de commissie hierover geïnformeerd zal worden.

Mevr. Melse benadrukt dat er tussen het schip bij Leidse Rijn en Fort Vechten geen concurrentie mag ontstaan.

De heer Streng merkt op dat hij van mening is dat de kruising van de Linie en de Limes juist zeer goed kan zijn en kan zorgen voor belangstelling van een veel breder publiek. Het is de bedoeling om Fort Vechten een zelfde functie te geven zoals bijvoorbeeld het museumkwartier in Utrecht.

De heer Reerink is van mening dat het goed ontwikkelen van horecagelegenheden voor meerdere doelgroepen zeer moeilijk is. Hij zou van de heer Van Bergen graag vernemen voor welke

doelgroepen Fort Vechten bedoeld zal zijn. De heer Van Bergen zegt toe dat hij de commissie hierover zal informeren.

De heer De Vries vraagt of er concurrentie bestaat voor wat betreft de middelen. De ROB voert overleg om de vondsten terug naar Utrecht te krijgen. Is het hier wellicht mogelijk om hierbij een koppeling te maken naar het AIC?

De heer Van Bergen antwoordt dat de ROB ook kijkt naar de kruising tussen de Linie en de Limes. Het is de bedoeling dat in Fort Vechten een gedeelte aan het publiek wordt gepresenteerd en dat er verwijzingen komen naar andere vondsten in de provincie.

Mevr. Bekkenkamp nodigt de commissie uit om in het najaar een werkbezoek aan Fort Vechten te brengen.

De voorzitter merkt op dat dit onderwerp nogmaals in de commissie besproken zal worden.

6. Sluiting

De voorzitter bedankt alle aanwezigen en sluit de vergadering om 21.⁵⁰ uur.

Toezeggingen 16 juni 2003.

Modernisering Bibliotheekwerk

1. De heer Van Bergen en de heer Swillens overleggen met elkaar over de frequentie waarmee de commissie geïnformeerd kan worden. De voorkeur van de commissie gaat uit naar eens per twee maanden.

Ambtelijk is inmiddels afgesproken om de commissie elk kwartaal te informeren over ALLE bibliotheekontwikkelingen (PBCU, Modernisering, Ureka!), de eerste keer in september 2003. Verder zullen statenleden worden uitgenodigd voor informatiegesprekken.

Limes en Linie

2. Zodra er nadere informatie is over de Limes en de Linie informeert de gedeputeerde de commissie.

3. De gedeputeerde informeert de commissie over de doelgroepen voor Fort Vechten.